

Perspektívy vývoja indickej ekonomiky v podmienkach globálnej krízy

Tigran Aleksanyan | 13.05.2009

Globálna kríza zasiahla celoplošne všetky ekonomiky bez rozdielu. Vlády západných či dokonca rozvojových krajín iniciujú kroky smerujúce k oživeniu domácej spotreby, ktorá by mohla čiastočne kompenzovať klesajúce exporty, aby sa tak mohol dosiahnuť aspoň mierny hospodársky rast. Indická ekonomika vzhľadom na svoje zdravé ekonomické predpoklady vyniká spomedzi všetkých krajín, ktoré zasiahla kríza. Faktory ako vysoký domáci dopyt, veľké úspory z veľkej časti premenené na investície, nízka závislosť od zahraničného dopytu v sprievode s účinnými monetárnymi opatreniami vlády predpokladajú síce pomalšie, ale nadpriemerné ekonomické prírastky s výhľadom do najbližších rokov.

Napriek spomaleniu ekonomického rastu ekonomika Indie rastie nebývalými tempami. Globálne finančné a bezpečnostné hrozby primáli najväčšiu demokraciu k podniknutiu krokov na stimulovanie economickej aktivity v krajine, ktorá je však na rozdiel od ostatných či rozvojových alebo rozvinutých ekonomík na pomerne lepšej úrovni. Ako dôkaz slúži analýza štruktúry hrubého domáceho produktu, ktorá je sprevádzaná interpretáciami vývoja ďalších makroekonomických ukazovateľov. Vďaka zdravým makroekonomickým základom krajiny, ktoré boli sprevádzané stimulačnými balíkmi, snaha indickej vlády zvýšiť blahobyť svojich občanov a krajiny ako celku je v strednodobom horizonte veľmi pravdepodobná a realizovateľná.

Hospodársky úspech Indie

Ekonomický úspech, ktorý dosiahla India od začiatku 90. rokov 20. storočia, je ohromujúci. Jedným z najväčších hospodárskych rozmachov a zároveň významným medzníkom v dejinách Indickej republiky bol nástup Narasimha Raa na premiérsky post, odkedy sa datuje začiatok transformácie ekonomiky Indie v zmysle „washingtonských“ zásad deetatizácie, liberalizácie a privatizácie. Tri posledné ukončené plány hospodárskeho rozvoja Indie, t.j. ôsmy (1992-1997), deviaty (1997-2002) a desiaty (2002-2007), naštartovali razantné zlepšenie ekonomických ukazovateľov a následne aj zvýšenie skutočného bohatstva krajiny.

Predpoklady decouplingu, t.j. skutočnosti, že v čase globálnej krízy hospodárska recesia vyspelých krajín bude priaznivo vyrovnaná vysokými prírastkami rozvojových ekonomík ako sú Čína, India či Rusko sa nenaplnili **(1)**. Napriek vysokým prírastkom, ktoré každoročne vykazuje jej obrovská ekonomika, India je tiež vystavená hrozbám vyplývajúcim zo súčasnej globálnej krízy. V priebehu prvých deviatich mesiacov finančného roku 2008-2009 podnikateľský sektor v Indii zaznamenal pokles čistého zisku o 24 percent v porovnaní s rovnakým časovým obdobím v predchádzajúcom roku a to napriek nárastu predaja o 27 percent v sledovanom období **(2)**. Avšak vzhľadom na priaznivú štruktúru hrubého domáceho produktu (HDP) dopady globálnej krízy by nemali veľmi poznačiť budúci vývoj hospodárskeho obra, ktorý sa aktívne participuje na zmene súčasného status quo a vytvorení globálneho multipolárneho sveta.

Pri vypracovávaní súčasného päťročného plánu na obdobie 2007-2012 si indická vláda resp. plánovacia komisia mysleli, že si India nielen udrží vysokú úroveň hospodárskeho rastu, ktorý presahoval 8 % v období 2002-2007, ale v blízkom

horizonte ju zvýši a udrží na úrovni 10 % po celú dobu 12. plánu (2012-2017), aby sa v konečnom dôsledku zdvojnásobili celkové príjmy na obyvateľa ku konci roku 2017.

Vďaka vysokému ekonomickému rastu, ktorý sa v priemere za posledných 10 rokov pohybuje približne 9,5 percenta, Indická republika má 12. najväčší HDP vo svete (pozri tabuľku č.1). Vo výške cca 1,1 bilióna USD sa India v roku 2007 podieľala na celosvetovom HDP iba 4,58 % **(3)**. Jej HDP však predstavuje 81,4 percent HDP južnej Ázie. Aj keď nebude možné dosiahnuť 50-percentný podiel na svetovom hrubom domácom produkte, ktorý spolu s Čínou dosahovala od 16. storočia do priemyselnej revolúcie **(4)**, z hľadiska perspektívy tie prírastky intenzívne prispievajú k zvýšeniu životnej úrovne indického obyvateľstva. Vzhľadom na vysoké hospodárske prírastky sa priemerný príjem na jedného obyvateľa v priebehu piatich rokov zdvojnásobil a to zvýšením z 18,885 indických rupií (INR) v rokoch 2002-2003 na 38,084 INR vo finančnom roku 2008-2009 **(5)**.

Tabuľka č. 1

Krajiny s HDP nad 1 bil. USD v roku 2007(v bil. USD)

1	USA	13,811
2	Japonsko	4,37
3	Nemecko	3,3
4	Čína	3,28
5	Veľká Británia	2,73
6	Francúzsko	2,56
7	Taliansko	2,11

8	Španielsko	1,43
9	Kanada	1,32
10	Brazília	1,31
11	Rusko	1,29
12	India	1,17

Zdroj: [World Development Indicators Database](#). Svetová banka 2008.

Hospodárska analýza indického HDP

India ako rozvojová krajina s výškou hrubého domáceho produktu na obyvateľa v roku 2006 o výške 762 USD (podľa Medzinárodného menového fondu - MMF) má zaujímavú štruktúru svojej ekonomiky (pozri tabuľka č. 2). Napriek rozvojovému charakteru ekonomiky Indie podiel služieb a priemyslu v celkovom hospodárskom systéme je porovnateľný s niektorými rozvinutejšími krajinami, tvoriacimi Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD).

Tabuľka č. 2

Pridaná hodnota sektorov indického hospodárstva v roku 2007

Poľnohospodárstvo	18%
Priemysel	29%
Služby	53%

Zdroj: [Svetová banka](#), 2008.

Zaujímavejšia je skôr analýza HDP nie podľa podielu jednotlivých sektorov hospodárstva na HDP, ale jeho štruktúry podľa jednotlivých subjektov. Z toho možno vyčíslieť, či napr. HDP rástol vďaka spotrebe, alebo vďaka investíciám.

Základná rovnica výpočtu HDP vyzerá nasledovne:

$$Y = C + I + G + (X - M)$$

kde:

Y – dôchodok alebo HDP

C – spotreba domácnosti

G – vládne výdavky na nákup tovarov a služieb

I – investície firiem

X – export

M – import

Napriek obavám z negatívneho vplyvu globálnej finančnej krízy analýza jednotlivých subjektov indického hospodárstva ukazuje, že indická ekonomika je v porovnaní s rozvinutými či rozvojovými ekonomikami na pomerne výhodnej pozícii a preto negatívne prejavy celosvetovej krízy sa veľmi mierne ovplyvnia indickú ekonomiku **(6)**. Zdravý hospodársky základ je sprevádzaný kombináciou intenzívnejšej orientácie krajiny na export a masívnou kumuláciou devízových rezerv, ktorých potrebu pocítila India po ázijskej kríze 1997-1998 rokov **(7)**.

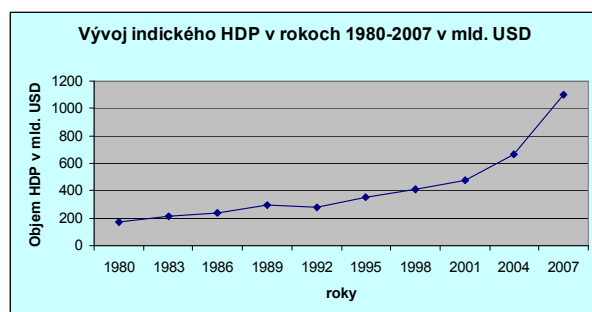
Spotreba

Napriek americkej kríze, ktorá prerástla cez národné hranice a stala sa globálnym fenoménom spotreba domácnosti ako prvá položka hrubého domáceho produktu je na veľmi vysokej úrovni. V roku 2005 jej podiel na celkovej tvorbe indického HDP dosahoval približne 55 percent a má mierne klesajúcu tendenciu.

India je po Číne druhou najľudnatejšou krajinou na svete, kde žije približne 1,2 mld. obyvateľov Zeme. India tak predstavuje pre domácich ako aj svetových výrobcov

a dodávateľov obrovský trh, kde kúpna sila má neustále rastúcu tendenciu. Navyše, z 1,2-miliardového obyvateľstva sa postupne vyčleňuje 400-miliónová početná stredná vrstva so stále rastúcou kúpnu silou, čo poháňa dopyt, konkurencieschopnosť a produktivitu na zabezpečenie svojich už základných potrieb **(8)**. Ako uvádzajú štúdie McKinsey vďaka rastúcej strednej vrstve celková spotreba by sa do roku 2025 mohla zvýšiť štvornásobne zo 431,69 mld. USD v roku 2005 na 1,77 bil. USD, kým v tom istom období sa očakáva trojnásobné zvýšenie príjmov domácností.

Graf č. 1 Vývoj indického HDP v rokoch 1980-2007 (v mld. USD)

Zdroj: [IMF](#), 2008.

Investície

Investície tvoria približne tretinu indického národného produktu, ktoré vo fiškálnom roku 2007-2008 podľa Ústrednej štatistickej organizácie predstavovali 39,1 % HDP, pričom úspory tvorili v sledovanom období 37,7 % HDP **(9)**. Podľa organizácie sa očakáva zníženie podielu investícií na výšku HDP na 32 % vo fiškálnom roku 2009-2010, avšak úroveň hospodárskeho rastu aj tak by nemala klesnúť pod hranicu 7% **(10)**. Investície sú do veľkej miery domáceho pôvodu, vďaka ktorému finančná kríza zasiahla indickú ekonomiku len mierne. V jej dôsledku sa počas prvých dvoch októbrových týždňov v roku 2008 nastal odlev zahraničného

kapitálu z krajiny, čo spôsobilo pokles 250-miliardových devízových rezerv **(11)** o 17 mld. USD **(12)**.

Napriek nedávnym udalostiam v Mumbaji India je stále výhodnou a bezpečnou destináciou pre priame zahraničné investície. Rastúce pasívne saldo obchodnej bilancie je financované obrovskými prebytkami platobnej bilancie tiež vďaka remitenciám 25-miliónovej indickej diaspóry. Ani po tragických udalostiach v novembri 2008, ktoré si vyžiadali životy 179 ľudí s cieľom o. i. spochybníť investičný potenciál Indie, medzinárodné luxusné značky, ako napr. Versace, Luis Vuitton, Genesis Luxury (Canali, Kenzo, Just Cavali, Aigner), Tag Heuer, Zegna, Salvatore Ferragamo a Gucci, sa vôbec nenechali odradiť a dokonca plánujú rozšíriť svoju činnosť a produktové portfólio. Panuje medzi nimi pozitívna nálada a nádej, že teroristické útoky boli len časovo ohraničenou výzvou a ako dokázali USA po 11. septembri 2001 a Londýn po júlových udalostiach v roku 2005, situácia sa obnoví a všetko sa vráti do starých koľají **(13)**.

Výzvy terorizmu, ktoré nadobudli obrovské rozmery v novembri 2008, dokonca primáli podnikateľský sektor Indie (v médiách sa označuje ako India Inc.) k boju proti nemu. Zástupcovia najväčších indických podnikov (Tata, Hindustan Unilever - HUL apod.) a bánk (ICICI, HDFC apod.) i organizácií zastrešujúce menšie spoločnosti (Konfederácia indického priemyslu – CII a Mumbajská obchodná a priemyselná komora) vytvorili spoločnú platformu, ktorá sa bude v spolupráci s indickou vládou usilovať urobiť z Mumbaja bezpečnú a spoľahlivú destináciu pre podnikanie **(14)**. Podľa údajov indického Ministerstva obchodu a priemyslu 60 % spoločností, ktoré sú na zozname Fortune 500, vložilo svoje investície do Indie, ktorú vníma ako bezpečnú krajinu na investovanie **(15)**. India má podpísané dohody o vzájomnej podpore a ochrane investícií (BIPPA – Bilateral Agreement on Promotion and Protection of

Investments) so 73 krajinami, z ktorých 61 už bolo ratifikovaných, vrátane dohôd so Sýriou a Jordánskom. Vďaka nim investície smerujúce z týchto krajín užívajú rovnaké práva a príležitosti ako domáce investície **(16)**.

Bankám nechýbajú peňažné prostriedky vo forme vkladov, aby mohli poskytovať svoje úverové služby. Pomáha im tiež 25 mil. Indov žijúcich v zahraničí, ktorí majú 38,7 mld. USD vložených na svojich účtoch v indických bankách. Okrem toho zo zahraničia smeruje najväčší tok svetových remitencií priamo do Indie, kde v roku 2007 bol zaznamenaný celkový objem vo výške 27 mld. USD **(17)**. Podľa štúdie AT Kearney's 2007 India zaujíma po Číne druhé miesto na svete v indexe dôveryhodnosti, pričom intenzívne a úspešne priťahuje zahraničných a domácich investorov do oblastí s vysokou pridanou hodnotou akou sú finančné služby a informačné technológie.

V súvislosti s finančnou krízou, ktorá tragicky zasiahla Spojené štáty americké, sa očakáva podstatné zníženie objemu indických remitencií, polovica z čoho pochádza práve z USA **(18)**. Indická diaspora sa významne zapríčinila o podpísanie a schválenie Zmluvy o nukleárnej spolupráci s Indiou Spojenými štátmi americkými. Uvedomujúc si potenciál svojej diaspóry indická vláda očakáva rovnakú podporu pri úspešnom dokončení kola obchodných rokovaní z Dohá a v boji proti terorizmu.

V súvislosti s novým medzinárodným poriadkom indická vláda tiež ráta s podporou svojej diaspóry na obnovenie medzinárodného politického a ekonomického poriadku, ktorý by odrážal a zodpovedal svetovému poriadku 21. storočia a kde by India spolu s ďalšími ekonomickými a politickými obrami mohla aspoň dočasne obsadiť svoje miesto v Bezpečnostnej rade Organizácie spojených národov **(19)**.

Objem priamych zahraničných investícií (PZI) v rokoch 2006-2007 dosahoval približne 15,5 mld. USD, kým v ďalšom roku prílev PZI predstavoval 24,5 mld. USD. Podľa odhadov indického obchodného rezortu v tomto roku by objem PZI smerujúcich do Indie bude predstavovať približne 30 mld. USD, t.j. o 5 mld. USD menej ako sa pôvodne očakávalo **(20)**.

Zahraničný obchod

Vo fiškálnom roku 2007-2008 tvoril obchod 35 percent indického HDP, kým vo fiškálnom roku 1997-1998, t.j. v čase ázijskej finančnej krízy, bol jeho podiel len 21 percent **(21)**. Podiel objemu exportu, však, na celkovej tvorbe indického HDP nie je až taký výrazný, ako je tomu v prípade ďalších ázijských krajín. V roku 2007 podiel exportu na HDP bol relatívne nízky na úrovni 14%, kým v roku 2006 na úrovni 17,6 percenta a v roku 2005 na úrovni 18,4 percenta. Pre porovnanie v roku 2007 podiel japonského vývozu na celkovom vytvorenom produkte krajiny bol na úrovni 16 %, kým podiel čínskeho exportu tvoril 36 % a podiel exportu Hongkongu a Singapuru vyše 165 % **(22)**. V prípade dovozu tendencia bola stúpajúca, keď podiel importu na HDP sa zvýšil zo 16,1 percenta v roku 2005 na 16,5 percenta v roku 2006.

Objem indického vývozu má stúpať, čoho dôkazom sú aj plány indickej vlády na začatie dovozu, spracovávanie a následný vývoz ropy a ropných produktov do západných krajín **(23)**. V gudžarátskom Jamnagari sa 25. decembra 2008 otvorila druhá spracovateľská jednotka rafinérie, ktorá bude od februára 2009 spracovávať 62 mil. barelov ropy ročne alebo 1,24 mil. barelov denne. Jedinou nevýhodou je, že k spusteniu rafinérie došlo v čase, keď v dôsledku globálnej krízy dopyt po ropných produktov je veľmi nízky v krajinách, kam India plánuje vyvážať všetok spracovaný output (Európa, USA a Afrika).

Objem zahraničnoobchodného obratu krajiny sa má zvýšiť tiež v dôsledku uzatvorenia dohody o voľnom obchode medzi Indiou a Združením krajín juhovýchodnej Ázie (ASEAN) dňa 26. februára 2009 v Thajsku. Indický vzájomný obrat so združením, ktoré je po EÚ, Číne a USA štvrtým najväčším obchodným partnerom krajiny, sa má zvýšiť z 38,37 mld. USD v roku 2007 na 48 mld. USD v roku 2008. V zmysle dohody clá na 80 % produktov budú úplne eliminované do roku 2015, kým 10% výrobkov bude podliehať len 5 % precleniu. Dohoda má v budúcnosti pokryť aj oblasť služieb a investícií **(24)**.

Stimulačné plány indickej vlády

Aj keď globálna kríza zasiahla i Indiu, piliere na ktorých stojí jej ekonomika sú natoľko pevné, že sa hospodárski analytici zhodujú na projekcii hospodárskeho vývoja. Podľa Dr. Arvinda Virmaniho, hlavného ekonomického radcu Ministerstva financií Indickej republiky, hospodársky rast Indie vo fiškálnom roku, ktorý končí v marci 2009, bude dosahovať približne 7 percent. Nižší odhad hospodárskeho rastu Indie v rokoch 2009 vo výške 5,1 percenta HDP a 2010 vo výške 6,5 percenta HDP očakáva Medzinárodný menový fond na základe aktualizácie svetových hospodárskych výhľadov, ktorý však významne prispeje k udržaniu svetového hospodárskeho rastu nad nulou (v roku 2009 – 0,5 % a v roku 2010 – 3,0 %).**(25)** Tie projekcie vychádzajú nielen z predpokladu zdravých financií domáceho charakteru a silného domáceho dopytu, ale berú ohľad taktiež na stimulačné balíky indickej vlády na oživenie a stimulovanie hospodárskych ukazovateľov **(26)**. Kým spotreba rástla 6,8 % vo finančnom roku 2008-2009, výdavky indickej vlády rástli vo väčšej miere – na úrovni vyše 16 percent, a predpokladá sa, že budú hlavným determinantom ďalšieho hospodárskeho vývoja v Indii najmä v čase globálnej krízy **(27)**. Vzhľadom na

obmedzenosť fiškálnych predpokladov, ktorá je podmienená vysokým vládnym dlhom, stimulačné balíky indickej vlády sa nesú v duchu agresívnej monetárnej politiky **(28)**.

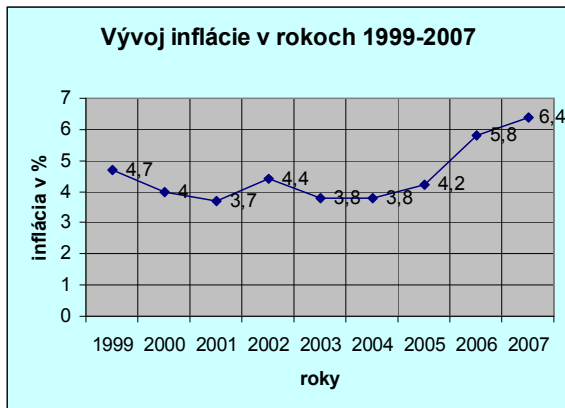
Prvý stimulačný balík

Po tom ako priemysel v októbri 2008 zaznamenal 0,4 percentný pokles a exporty klesli o 12,1 percenta v tom istom období, vláda začala uvažovať o ďalších plánoch na záchranu ekonomiky. V prvom balíku zavedenom 7. decembra 2008 sa vláda prioritne zamerala na hutnícky, automobilový a textilný priemysel s cieľom podporiť celkový indický domáci dopyt a vývoz, pritom:

- znížila spotrebné dane o 4 percentá do 31. marca 2009,
- zvýšila vládne výdavky o 200 mld. rupií,
- znížením úrokových mier Rezervná banka Indie (RBI) uviedla do obehu 3 bil. Rupíí.

Vďaka dezinflačnej politike indickej vlády všetky hlavné tovarové skupiny – prvotný materiál, palivo a priemyselné tovary zaznamenali pokles cien. Podľa indexu veľkoobchodných cien cenová hladina za týždeň končiaci 7. februára 2009 znovu klesla na úroveň 3,92 percenta, čo predstavuje 13-mesačné minimum **(29)**. Z historického 16-ročného maxima 12,91 percenta cválajúcej inflácie tlačenej nákladmi za prvý augustový týždeň roku 2008 miera inflácie klesá vďaka prudkému poklesu cien spotrebných výrobkov a paliva v posledných troch mesiacoch, ktorý je podmienený znížením dopytu v mnohých vyspelejších ekonomikách **(30)**.

Graf č. 2 Vývoj inflácie v Indii v rokoch 1999-2007 (v %)

Zdroj: [World Economic Situation and Prospects 2009](#), s. 135.

Vďaka vládnym zásahom priemysel v novembri 2008 zaznamenal nárast o 2,4 % **(31)**, ktorý opodstatnil potrebu finančných stimulov a vyvrátil negatívne projekcie hospodárskeho vývoja Indie.

Druhý stimulačný balík

Indická vláda, motivovaná týmto poklesom, predstavila 2. januára 2009 druhý balík na prekonanie finančnej krízy s cieľom zastaviť spomaľujúci rast, ktorý obsahuje kroky namierené na zvýšenie likvidity ako aj na podporné opatrenia pre export a sektor bývania. Ďalšie opatrenia by mali udržať rastúce tendencie v sektoroch vytvárajúce nové pracovné miesta ako napr. textil, spracovanie ocele a farmaceutický priemysel. Vláda tiež plánuje posilniť protidumpingové predpisy v týchto sektoroch, aby ochránila domáci priemysel pred lacnými dovozmi. V druhom balíku je tiež obsiahnuté zníženie úrokových mier, aby sa zlacneli úvery a aby boli dostupné pre všetkých. S cieľom zvýšiť domáci dopyt vláda plánuje aj znížiť clá na veľký počet tovarov.

Motivovaná výsledkami úspešnej dezinflačnej politiky Centrálna banka Indie (RBI - Reserve Bank of India) opätovne vložila dodatočné likvidné aktíva vo forme peňažných prostriedkov do hospodárstva s cieľom uskutočniť politiku tzv. „lacných peňazí“, t.j. umožniť ďalšie zníženie úrokových sadzieb a tak stimulovať celkový efektívny kúpyschopný dopyt indického obyvateľstva. RBI sa tak zaviazala **(32)**:

- ihneď znížiť mieru povinných minimálnych rezerv na 5 percent (oproti 9 % v októbri 2008), ktoré predpokladá dodatočné uvoľnenie 4,16 mld. USD do bankového systému,
- s účinnosťou od 17. januára 2009 znížiť krátkodobú základnú repo sadzbu na 5,5 percenta (oproti 9 % v októbri 2008) a reverznú repo sadzbu na 4 percentá **(33)**.

Tieto opatrenia môžu mať za následok zvýšenie deficitu štátneho rozpočtu o 3 percentá na 5 percent HDP **(34)** či dokonca jeho zvýšenie na 6 percent HDP vo fiškálnom roku 2008-2009, napriek plánovaným 2,5 % **(35)**.

Vzhľadom na nízku mieru inflácie, kde sa v dôsledku poklesu svetových cien komodít očakáva ďalší pokles zo súčasných 4,4 % na úroveň 3 percentá k 31. marcu 2009, kedy sa končí fiškálny rok v Indii, je priestor aj na ďalšie zníženie úrokových sadzieb **(36)**. Vláda 24. februára 2009 prijala ďalšie opatrenia na zmiernenie dopadov globálnej krízy Indii. Medzi nimi sa uskutočnilo zníženie spotrebných daní zo 10 na 8 %, kým v prípade daní zo služieb pokles z 12 na 10 % **(37)**.

Kontrola ratingových agentúr

Podľa podpredsedu a výkonného riaditeľa ratingovej agentúry ICRA PK Choudhury v Indii panujú optimistické i pesimistické názory na súčasnú globálnu krízu. Podľa optimistov pozitívne príznaky sa začnú objavovať už v júli 2009, kým pesimisti

očakávajú neskorší príchod oživenia – v júli 2010. Ako ďalej uvádza, všetky štyri indické ratingové agentúry sa podrobujú rozsiahlym kontrolným mechanizmom regulátora SEBI (Securities and Exchange Board of India) **(38)**, ktorý bol v Indii zriadený už v apríli roku 1992. Práve skúsenosti SEBI sú momentálne najžiadanejším know-how, ktoré západné trhy žiadajú s cieľom formulovať vlastné mechanizmy kontroly ratingových agentúr. S cieľom zužitkovať dlhoročné skúsenosti SEBI dokonca dostal ponuku členstva v technickom výbore medzinárodnej organizácie pre reguláciu kapitálových trhov IOSCO (International Organization of Securities Commissions) so sídlom v Španielsku, ktoré sa má udiť na nadchádzajúcom zasadnutí výboru plánovaný na jún 2009. Technický výbor, ktorý je rozhodovacím orgánom organizácie, združuje 15 najvplyvnejších finančných regulátorov. Vzhľadom na aktuálnosť výzvy multipolarizácie okrem Indie do 15-členného výboru boli pozvaní predstavitelia a ďalších rýchlo sa rozvíjajúcich krajín tvoriacich BRIC **(39)**.

Záver

Napriek globálnym finančným a teroristickým hrozbám, ktoré zasiahli všetky ekonomiky, ako indická tak aj medzinárodná verejnosť je veľmi optimistická čo sa týka ďalšieho pozitívneho vývoja indickej ekonomiky. Veľmi sľubným predpokladom by mali byť nadchádzajúce tohtoročné parlamentné voľby v republike v čase od 16. apríla 2009 do 13. mája 2009, ktoré pravdepodobne nechajú Kongres pri moci. Na prahu parlamentných volieb indickí roľníci zverujú svoj osud do rúk 38-ročného Rahula Gandhiho, pokračovateľa veľkého rodu Gandhiovcov. Ako zástupca Kongresu, najväčšej politickej strany v Indii, sľubuje znížiť veľké dlhové bremeno ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve, teda väčšiny republiky. Riešením vysokého dlhového zaťaženia, ktoré je jedným z hlavných zdrojov sociálnych nepokojov

a samovrážd na indickom vidieku, zároveň odstránením chudoby a unifikáciou republiky chce Kongres získať väčšinu hlasov indického vidieka.

India je najväčšou demokraciou na svete a preto voľby by sa mali uskutočniť na pevnom demokratickom základe. Kongres dokonca využíva posledné výdobytky indického filmového priemyslu. S cieľom zmodernizovať svoju tvár počas kampane využíva aj čaro soundtracku mnohonásobného držiteľa domácich a medzinárodných ocenení, filmu Milionár Chatrče.

Piliere indickej ekonomiky sú položené na veľmi zdravom základe, o ktorých svedčí analýza štruktúry hrubého domáceho produktu Indie, a tie podporované doteraz dvomi stimulačnými balíkmi indickej vlády v celkovej hodnote 81,68 mld. USD alebo 7 % HDP bezpochybné dokážu udržať vysoké tempá hospodárskeho rastu a naplniť v dlhodobom horizonte ambiciózne ciele hospodárskej politiky indickej vlády, aby si India mohla dôstojne zaujať svoje miesto v novom multipolárnom svetovom poriadku.

Poznámky:

(1) Mau, B.: Drama 2008 goda : ot ekonomičeskogo čuda k ekonomičeskomu krizisu, 2009.

(2) Shirsat, B. G.: 138 firms come out with flying colours. Business Standard, marec 2009.

(3)

http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2008/02/weodata/weorept.aspx?sy=1980&ey=2013&scsm=1&ssd=1&sort=country&ds=.&br=1&pr1.x=70&pr1.y=5&c=534&s=NGDP_RPCH%2CNGDPD%2CNGDPDPC%2CPPPSH%2CLP&grp=0&a=

- (4) Killion, M. U.: Regional Economic Integration : The Chinese Way.
- (5) Economy to grow at 7.1% in 2008-09. In: The Times of India, február 2009.
- (6) Mid-year review report forecasts 7-8% growth, 2008.
- (7) Douglas, A.: The Global Credit Crisis of 2008: Causes and Consequences, 2009.
- (8) Podľa kalkulácií indického ekonóma Surdžita Phallu sa celkový podiel strednej vrstvy na svetovej populácii zvýšil z necelých tretiny v roku 1960 na cca 57 percent, pričom vďaka enormným hospodárskym prírastkom po prvýkrát od roku 1700 ázijský podiel prevyšuje percento európskeho obyvateľstva.
http://www.economist.com/displaystory.cfm?story_id=13063298
- (9) Ústredná štatistická organizácia očakávala oveľa menší nárast investícií (úspor) vo výške 36,7 % (34,8 %) HDP do roku 2012.
- (10) Raghayan, P.: Savings and investments set 7%-plus pace for economy, 2009.
- (11) Podľa údajov Rezervnej banky Indie devízové rezervy Indie vrátane zlata a špeciálnych práv čerpania tvorili k 30. januáru 2009 248,6 mld. USD.
<http://www.rbi.org.in/scripts/WSSView.aspx?Id=13238>
- (12) World Economic Situation and Prospects 2009. s. 117.
- (13) Dewan, N. – Sarkar, J.: Luxury brands undeterred by terror attacks, 2008.
- (14) India Inc pitches for 'safe Mumbai', 2008.
- (15) Kamal Nath at Davos : India story is intact, 2009.
- (16) India, Jordan signs BIPPA, 2009.
- (17) India's extended family : What India wants from its brethren abroad, and vice versa, 2009.
- (18) Ghosh, J.: The Financial Crisis and the Developing World, 2008.
- (19) Francie a Británie chčejú aspoň dočasnou reformu RB OSN, 2009.
- (20) Raj, R.: Relaxed FDI norms open door to more tax, corporate restructuring. In: The Financial Express, 2009.
- (21) Growth Slows to Near Six-Year Low in India. IHS Global Insight, február 2009.

- (22) Troubled tigers : Asia needs a new engine of growth, 2009.
- (23) Reliance Petroleum commissions `only-for-export' refinery at Jamnagar, 2008.
- (24) India, Asean likely to ink free-trade pact on Feb 26, 2009.
- (25) Global Economic Slump Challenges Policies, 2009.
- (26) Na rozdiel od Číny s 1,3 percentami HDP stimulačné balíky indickej vlády dosahovali len približne 1 percenta.
- (27) Economy to grow at 7.1% in 2008-09. In: The Times of India, február 2009.
- (28) Výpoveď S. Johnsona pred senátnym výborom pre rozpočet s príspevkom The Global Economy: Outlook, Risks, and the Implications for Policy zo dňa 29. januára 2009.
- (29) Inflation falls below 4%. The Economic Times, február 2009.
- (30) Inflation at 5.24%, experts see room for rate cuts, 2009.
- (31) Indian markets can contribute to global stabilisation: Nath, 2009.
- (32) Chaturvedi, N. – Jagota, M.: India moves to bolster economy : Latest stimulus package shows officials' determination to spark change ahead of elections, 2009.
- (33) Repo sadzba je úroková miera, za ktorú požičiava centrálna banka komerčným bankám, kým reverzná repo sadzba vyjadruje úrokovú mieru, za ktorú si centrálna banka požičiava od obchodných bánk.
- (34) Package-II to boost exports, realty, 2008.
- (35) Growth Slows to Near Six-Year Low in India. IHS Global Insight, február 2009.
- (36) RBI open to more interest rate cuts. India Brand Equity Foundation, 2009.
- (37) Govt reduces excise duty, service tax by 2%. The Times of India, február 2009.
- (38) Mehta, S.: India Inc well positioned to survive this turmoil, 2008.

Použitá literatúra

1. Dewan, N. – Sarkar, J.: Luxury brands undeterred by terror attacks. In: *The Economic Times* [online]. [citované 14. decembra 2008]. December 2008. Dostupné na
<http://economictimes.indiatimes.com/Fashion_CosmeticsJewellery/Luxury_brands_undeterred_by_terror_attacks/articleshow/3834489.cms>
2. Douglas, A.: The Global Credit Crisis of 2008: Causes and Consequences. In: *AIIFL Working Paper No. 3* [online]. Január 2009. [citované 3. februára 2009]. Vyd.: Asian Institute of International Financial Law (AIIFL), Faculty of Law, The University of Hong Kong, 2009. Dostupné na
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1330744
3. Economy to grow at 7.1% in 2008-09. [online]. In: *The Times of India*, február 2009. [citované 14. februára 2009]. Dostupné na
<http://timesofindia.indiatimes.com/Business/India_Business/Economy_to_grow_at_71_in_2008-09/articleshow/4102226.cms>
4. Francie a Británie chtějí aspoň dočasnou reformu RB OSN. [online]. ČTK. Január 2009. [citované 16. januára 2009]. Dostupné na
<http://www.ceskenoviny.cz/svet/index_view.php?id=355296>
5. Ghosh, J.: The Financial Crisis and the Developing World. TWN Info Service on WTO and Trade Issues *Third World Netwrok* [online]. Október 2008. [citované 22. októbra 2008]. Dostupné na
<<http://www.twinside.org.sg/title2/wto.info/twninfo20081022.htm>>
6. Global Economic Slump Challenges Policies. [online]. In: *World Economic Outlook : An uptade of the key WEO projections*. Vyd : MMF, január 2009. [citované 31. januára 2009]. Dostupné na
<<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/update/01/pdf/0109.pdf>>

7. Govt reduces excise duty, service tax by 2%. [online]. The Times of India, február 2009. [citované dňa 23. februára 2009]. Dostupné na:
<<http://timesofindia.indiatimes.com/Govt-cuts-excise-duty-service-tax-rates/articleshow/4182792.cms>>
8. Growth Slows to Near Six-Year Low in India. [online]. IHS Global Insight, február 2009. [citované 28. februára 2009]. Dostupné na:
<<http://www.globalinsight.com/SDA/SDADetail16096.htm>>
9. Chaturvedi, N. – Jagota, M.: India moves to bolster economy : Latest stimulus package shows officials' determination to spark change ahead of elections. In: *The Wall Street Journal*, zv. XXVI, 2009, č. 236.
10. India Inc pitches for 'safe Mumbai'. *The Times of India* [online]. December 2008 [citované 16. decembra 2008]. Dostupné na
<http://timesofindia.indiatimes.com/Business/India_Inc_pitches_for_safe_Mumbai/articleshow/3842679.cms>
11. India, Asean likely to ink free-trade pact on Feb 26. [online]. The Economic Times, január 2009. [citované 1. februára 2009]. Dostupné na
<http://economictimes.indiatimes.com/Economy/India_Asean_to_ink_free-trade_pact/articleshow/4034317.cms>
12. India, Jordan signs BIPPA. In: *The Economic Times* [online]. Január 2009. [citované 1. februára 2009]. Dostupné na
<http://economictimes.indiatimes.com/News/Economy/Foreign_Trade/India_Jordan_signs_BIPPA/articleshow/4017999.cms>
13. *Indian markets can contribute to global stabilisation: Nath*. India Brand Equity Foundation [online]. Január 2009. [citované 31. januára 2009]. Dostupné na
<http://www.ibef.org/artdisplay.aspx?tdy=1&art_id=21635&cat_id=60>
14. India's extended family : What India wants from its brethren abroad, and vice versa. *The Economist* [online]. Január 2009. [citované 14. januára 2009].

Dostupné na:

http://www.economist.com/daily/columns/asiaview/displaystory.cfm?story_id=12923760>

15. Inflation at 5.24%, experts see room for rate cuts. [online]. Business Standard, Január 2009. [citované 16. januára 2009]. Dostupné na <http://www.business-standard.com/india/news/inflation-at-524-experts-see-room-for-rate-cuts/09/35/346288/>
16. Inflation falls below 4%. [online]. The Economic Times, február 2009. [citované 7. marca 2009]. Dostupné na:
<<http://economictimes.indiatimes.com/Indicators/Inflation-falls-below-4/articleshow/4157990.cms>>
17. Kamal Nath at Davos : India story is intact. In: *The Financial Express* [online]. Január 2009. [citované 31. januára 2009]. Dostupné na
<<http://www.financialexpress.com/news/kamal-nath-at-davos-india-story-is-intact/416376/0>>
18. Killion, M. U.: Regional Economic Integration : The Chinese Way. [online]. In: *The Analyst-Finance Magazin : Global Economy Special Issue*, august 2008. [citované 8. marca 2009]. Dostupné na:
<http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1325655>
19. Mau, B.: Drama 2008 goda : ot ekonomičeskogo čuda k ekonomičeskemu krizisu [online]. In: *Voprosy Ekonomiki*, 2009, č. 2, s. 4. Dostupné na:
<<http://www.vopreco.ru/rus/redaction.files/2-09.pdf>>
20. Mehta, S.: India Inc well positioned to survive this turmoil. In: *The Economic Times* [online]. December 2008. [citované 15. decembra 2008]. Dostupné na
<http://economictimes.indiatimes.com/Opinion/Interviews/India_Inc_well_positioned_to_survive_this_turmoil/rssarticleshow/3837547.cms>

21. Mid-year review report forecasts 7-8% growth. In: *The Hindu Business Line* [online]. December 2008. [citované 23. decembra 2008]. Dostupné na <<http://www.thehindubusinessline.com/2008/12/24/stories/2008122451830500.htm>>
22. Package-II to boost exports, realty. In: *The Economic Times* [online]. December 2008. [Citované 25. decembra 2008]. Dostupné na <http://economictimes.indiatimes.com/News/Economy/Policy/Package-II_to_boost_exports_realty_/articleshow/3888557.cms>
23. Raj, R.: Relaxed FDI norms open door to more tax, corporate restructuring. In: *The Financial Express*. [online]. Február 2009. [citované 13. februára 2009]. Dostupné na <<http://www.financialexpress.com/news/relaxed-fdi-norms-open-door-to-more-tax-corporate-restructuring/422824/>>
24. Raghavan, P.: Savings and investments set 7%-plus pace for economy. In: *The Financial Express* [online]. Február 2009. [citované 3. februára 2009]. Dostupné na <<http://www.financialexpress.com/news/savings-and-investments-set-7plus-pace-for-economy/418430/>>
25. Reliance Petroleum commissions 'only-for-export' refinery at Jamnagar. [online]. In: *The Times of India*, december 2008. [citované 26. decembra 2008]. Dostupné na <http://timesofindia.indiatimes.com/Business/RPL_commissions_only-for-export_refinery_at_Jamnagar/articleshow/3892155.cms>
26. RBI open to more interest rate cuts. [online]. India Brand Equity Foundation, 2009. [citované 22. februára 2009]. Dostupné na: <http://www.ibef.org/artdisplay.aspx?tdy=1&art_id=21854&cat_id=60>
27. SEBI to join global regulators group. [online]. *The Economic Times*, február 2009. [citované 7. marca 2009]. Dostupné na: <<http://economictimes.indiatimes.com/Market-News/SEBI-to-join-global-regulators-group/articleshow/4179633.cms>>

28. Shirsat, B. G.: 138 firms come out with flying colours. [online]. Business Standard, marec 2009. [citované 7.marca 2009]. Dostupné na: <<http://www.business-standard.com/india/news/138-firms-come-outflying-colours/10/00/349906/>>
29. Troubled tigers : Asia needs a new engine of growth. In: *The Economist* [online]. Január 2009. [citované 31. januára 2009]. Dostupné na <http://www.economist.com/printedition/displayStory.cfm?Story_ID=13022067>
30. Výpoveď S. Johnsona pred senátnym výborom pre rozpočet s príspevkom *The Global Economy: Outlook, Risks, and the Implications for Policy* zo dňa 29. januára 2009. [príspevok na diskusnom fóre]. Peterson Institute for International Economics. [citované 3. februára 2009]. Dostupné na <<http://www.petersoninstitute.org/publications/papers/paper.cfm?ResearchID=1111>>
31. *World Economic Situation and Prospects 2009*. [online]. [citované 1. februára 2009]. New York : Organizácia spojených národov, 2009. s. 117. ISBN 978-92-1-109158-8. Dostupné na <http://www.unctad.org/en/docs/wesp2009_en.pdf>